



- ▲ Jedna z tůň v milíkovské pískovně necelý rok po svém vzniku. Foto Přemysl Tájek.
- ▶ Tůň těsně po dokončení terénních úprav a před nastoupaním vody. Foto Pavla Tájková.

Udělali jsme pro přírodu - Příběh milíkovské pískovny



Pavla Tájková, AOPK ČR, Správa CHKO Slavkovský les a krajské středisko Karlovy Vary

Na této stránce bychom vás rádi pravidelně seznamovali s nejzajímavějšími opatřeními, která byla v poslední době uskutečněna pro přírodu, na podporu vzácných stanovišť a druhů. Tato opatření jsou hrazena orgány ochrany přírody a jsou realizována se souhlasem vlastníků a nájemců pozemků. Děje se tak nikoliv pouze v přírodních rezervacích nebo evropsky významných lokalitách, ale také ve volné krajině. Tato opatření tak můžete často vidět kolem sebe, nebo se jich přímo účastnit.

Jako první si představíme oživení bývalé pískovny u obce Milíkov na západním úpatí Slavkovského lesa. O hodnotách pískoven již bylo mnoho napsáno v předchozích číslech Arniky v seriálu „Divočina za humny“. Je to typ biotopu, který je v krajině vzácný a živočichové a rostliny vázaní na obnažený písčité substrát mají proto velice omezenou možnost výskytu. Obzvláště pro bezobratlé živočichy a obojživelníky je důležité zachování oslunění pískoven, které po ukončení těžby zarůstají náletovými dřevinami. Terén opuštěných pískoven bývá často zarovnaný, terénní deprese a jámy zahrnuty, převrstveny orníci a přeměněny na fádny lesy nebo louky. Bohatství mikrostanovišť a samozřejmě i druhová pestrost rostlin a živočichů se proto významně snižuje. To naštěstí nebyl osud milíkovské pískovny. Pro svojí nepatrnou velikost by pískovna pravděpodobně zůstala zapomenuta, nebýt množství čolků

v tamních vysychajících loužích, nálezu rosníček v blízkosti (viz Arnika 1/2012) a především vstřícného postoje vlastníka – obce Milíkov, která s ochrannářskými záměry v pískovně souhlasila.

Již v roce 2009 byla v pískovně zbudována jedna hlubší tůň (cca 5 m široká a 1,5 m hluboká), která si drží vodu po celý rok. Větší zásah ale proběhl až v roce 2013, kdy byly vyřezány nálety z 1/2 plochy pískovny a bylo vytvořeno 6 různé velikých mělkých tůň. Zároveň byla upravena i starší tůň (rozšířena o mělkou litorální část), která byla také odrybněna, aby mohla lépe sloužit obojživelníkům. Většina nových tůňek je vysychavých, což vyhovuje těm druhům obojživelníků a vážek, které nesnášejí přítomnost ryb. Mírný sklon břehů pak umožňuje vznik litorální vegetace (úkrity pro pulce i bezobratlé) i lepší prohřívání vod (urychlení vývoje pulců). Při pojezdu techniky došlo zároveň k žádoucímu obnažení nových písčitých ploch vhodných pro osídlení vzácnějšími druhy pískomilných rostlin (v minulosti se v pískovně vyskytoval vzácný bělolist nejmenší). Opatření bylo hrazeno z Programu péče o krajinu a celková cena nepřesáhla 21 000 Kč. Věříme, že nám to příroda svým bohatstvím rostlin a živočichů na lokalitě mnohonásobně zúročí. Již letos na jaře byly nové tůně osídleny desítkami čolků obecných a horských, ropuchami obecnými, skokany zelenými, krátkonohými a hnědými.